

ازدواج سفید

ارائه کنندگان :

حمیدرضا حدادی - شماره دانشجویی: ۹۳۰۷۰۱۷۹۵

فاطمه جلال - شماره دانشجویی: ۹۳۰۷۰۰۳۰۲

بیبا مهدیه - شماره دانشجویی: ۹۳۰۷۰۱۶۲۲

مقدمه

ازدواج در اسلام عملی مستحب و در برخی موارد واجب شمرده می‌شود. طبق قوانین اسلامی ازدواج تنها با پیشنهاد زن و تایید توسط مرد (یا برعکس) صحیح است و به طور خلاصه بستن علقه زوجیت بین مرد را ازدواج می‌گویند همچنین از محبوب‌ترین بنیادها نزد خداوند ازدواج می‌باشد و در اوج عظمت این بنیاد مقدس همین بس که مایه کمال نیمی از دین و پشتوانه نیمه دیگر آن می‌باشد. همانطور که می‌دانیم ازدواج ۲ نوع است دائم و موقت و همه ما با عبارتهای «ازدواج دائم» و «ازدواج موقت» آشنا و کم و بیش از احکام شرعی آنها اطلاع داریم، اما کمتر پدیده «ازدواج سفید» به گوشمان خورده است.

مبحث اول : تعریف ازدواج سفید

دکتر امیدعلی احمدی - جامعه‌شناس - درباره تعریف «ازدواج سفید» می‌گوید: در این ازدواج که در غرب رایج است و به معنای «هم‌باشی» نیز شناخته می‌شود، پیوندی به مدت زمان نامعلوم بین دو فرد برقرار می‌شود که فاقد مشروعیت اجتماعی و حقوقی است. مهدی بیاتی روانشناس و استاد دانشگاه نیز از رابطه ایجاد شده در «ازدواج سفید» انتقاد کرده و معتقد است: ازدواج واژه مقدسی است، بنابراین زندگی دختر و پسر زیر یک سقف را بدون عقد شرعی نمی‌توان ازدواج نامید.

مبحث دوم : شرایط ازدواج سفید و تفاوت آن با ازدواج دائم

از روندهای تازه در حوزه‌ی رخدادهای ازدواج در ایران درز گرفتن آن توسط برخی از جوانان و در عین حال شروع زندگی تازه‌ی مشترک است. برخی از جوانان ایرانی با گریز از مراسم ازدواج و تعهدات قانونی ناشی از قرارداد ازدواج با یکدیگر بر اساس نوعی پیمان عاطفی زندگی مشترک دارند و نام این را هم گذاشته‌اند ازدواج سفید به این معنا که سندی در این رابطه رد و بدل نشده و شناسنامه‌ها در بخش ازدواج و طلاق سفید می‌مانند. اگر ازدواج یک نوع قرارداد باشد ازدواج سفید نوعی قرارداد نانوشته و ثبت نشده است.

ادامه مبحث دوم : شرایط ازدواج سفید و تفاوت آن با ازدواج دائم

ازدواج دائم با فسخ یا طلاق به جدایی منجر میگردد و هریک تشریفات خاص و قانونی خود را دارد در حالی که ازدواج سفید آینده نا معلوم و مبهمی دارد و مشخص نیست تعهد دو طرف نسبت به یکدیگر تا چه زمانی ادامه دارد و چه تضمینی وجود دارد که طرفین به یکدیگر وفادار باشند و بدیهی است در این میان هرطرف در هر زمانی که اراده کند میتواند از ادامه زندگی امتناع کند و این خود میتواند آستن تبعاتی به خصوص برای زن باشد.

مبحث سوم : تاریخچه ازدواج سفید

بدیهی است نخستین ازدواج ها با عنوان سفید در غرب و به خصوص فرانسه و آمریکا شکل گرفتند. اما قبل از پرداختن به اینکه چه زمانی غربی ها به این نوع ازدواج گرایش پیدا کردند ذکر یک نکته حائز اهمیت است و آن عنوان این نوع ازدواج است؛ ازدواجی که ما آن را به عنوان ازدواج سفید می شناسیم آیا ابتدا در غرب با این عنوان شکل گرفت؟

به اصل کلمه که می پردازیم (**White marriage** معادلی برای آن در فرهنگ آکسفورد نمی یابی اما در فرانسه به (ازدواجی قانونی و بدون روابط جنسی) معنی شده است **(A marriage without sexual Relations)** و این باز تعجب بیشتر را بر می انگیزد که معنای غربی آن کاملاً متفاوت است و به ازدواجهایی دلالت دارد که با انجام مراسم قانونی برای دور زدن قانون مهاجرت با مسائل دیگر از آن استفاده می شود.

ازدواج سفید

مبحث چهارم : علت گرایش به ازدواج سفید در ایران

عوامل متعددی در گرایش جوانان به ازدواج سفید دخیل هستند از عوامل اقتصادی گرفته تا عوامل روانی و اجتماعی که ما به تفکیک به بررسی دخالت موارد مذکور در شیوع این پدیده در ایران خواهیم پرداخت.

گفتار اول : علت روانی

غریزه در مراحل از حیات رشد یافته و زمینه بیداری فرد را فراهم می آورد. این سیر به طور طبیعی سیر میشود. با هیچ دستور و بخش نامه و یا شعار و شیونی قابل جلوگیری نیست اما در پاره از این موارد این بلوغ یا بیداری جنسی و در پی آن تمنیات درونی زمینه های انحراف را در نوجوان فراهم میکند و به لغزشهای بعدی می انجامد. بدیهی است انسانها نیز همانند حیوانات دارای غریزه جنسی هستند و این امری طبیعی در هر دختر و پسر جوان است و این از امانت های مهم و نیرومندی است که خداوند در وجود آدمی به ودیعه نهاده است.

ادامه گفتار اول : علت روانی

با توجه به اینکه نظام آموزشی فاقد وجود مشاوران و معلمانی که آموزش های لازم را در این زمینه ها دیده باشند می باشد، فرد در مواجهه با والدین مشکلات جنسی خود را نمیتواند با کسی در میان بگذارد آموزش های درسی در این دوران صرفاً" به آموزش های احکام و غسل و ... می باشد و وجود مربیان جوانی که با روحیات نوجوان آشنا بوده و آموزش های لازم را دیده اند در این سیستم ضروری است، نحوه آموزش مربیان نیز می بایست به صورت انفرادی به اقتضا زمان های مناسب باشد چرا که بدیهی است در جمع امکان طرح مشکلات جنسی نوجوان برایش فراهم نمی باشد. تربیت جنسی باید حتی از سال های قبل از دبستان آغاز شود و کودک در هر مرحله از سنین عمر خود، اطلاعات جامع تری در این باره کسب کند.

گفتار دوم : علت اقتصادی

عوامل اقتصادی فراوانی وجود دارد که فرد را از ازدواج شرعی منصرف میکند و یا ازدواج جوانان را تا حد زیادی به تاخیر می اندازد، علت افزایش سن ازدواج در مردان به ۳۰ سال و زنان به ۲۶ سال چیست ؟ چرا سال به سال سن ازدواج افزایش می یابد ؟ چرا آمار ازدواج شرعی سال به سال رو به کاهش است ؟ بدیهی است عوامل اقتصادی نقش اساسی را دارند ولی این عوامل از طرفی سن ازدواج سپید را کاهش و متأسفانه سال به سال به افزایش آن کمک می کنند .

ادامه گفتار دوم : علت اقتصادی (بیکاری)

مهمترین دغدغه جوانان اشتغال است، این دغدغه درعین حال زمینه‌ساز دیگر مشکلات جوانان است. آمار رسمی بیانگر وجود ۲۴ درصد بیکاری در میان جوانان است و ۱,۱ میلیون فارغ التحصیل دانشگاهی به بازار کار دسترسی ندارند و به زودی ۴,۵ میلیون نفر دیگر نیز به آنها می‌پیوندند.

ادامه گفتار دوم : علت اقتصادی (مهریه های سنگین)

عامل دیگر کاهش ازدواج شرعی و رو آوردن به ازدواج سفید مهریه های سنگین است. بدیهی است آنچه امروزه در عرف به عنوان مهریه تعیین می‌گردد هزینه چشمگیری است که بعضا پرداختش در توان افراد پر درآمد هم نیست، علت چیست؟ و چرا این عادت بد سالهاست تبدیل به عرف خانواده ها گردیده است؟ به نظر توقعات بالای دختران را مهمترین عامل مهریه های سنگین می بایست برشمرد از طرفی عادت و خوی چشم و هم چشمی که مبدل به ویژگی ذاتی کثیری از دختران گردیده است را هم میتوان در شیوع مهریه سنگین تاثیر گذار دانست، زیرا با کمی فکر عمیق میتوان دریافت ازدواجی که بر پایه عشق به یکدیگر بنا نهاده شده باشد با تعیین مهر سنگین همخوانی چندانی ندارد.

ادامه گفتار دوم : علت اقتصادی (هزینه های بالای عروسی)

مورد دیگر از عوامل کاهش ازدواج شرعی را میتوان در هزینه ها و مخارج سنگین عروسی دید، امروزه یک مجلس عروسی معمولی چیزی بالغ بر ۴۰ تا ۵۰ میلیون هزینه دارد، حال آنکه در ازدواج سپید دختر و پسر تعهد مالی کمتری نسبت به یکدیگر خواهند داشت، بدیهی است این مخارج سنگین بیش از هرچیز یه فرد جوان را دلسرد میکند و این خود تاثیر زیادی در کاهش ازدواج خواهد داشت، رکود و تورم بیش از حد و اقتصاد بیمار در ایران در سال های اخیر تاثیر زیادی در افزایش هزینه ها گذاشته است

گفتار سوم : عوامل اجتماعی

عوامل اجتماعی فراوانی در شیوع ازدواج سفید به داخل کشور تاثیر دارند، عواملی که قبل از هرچیز زمینه های ازدواج شرعی را از بین میبرند و فرد جوان را به سمت این نوع ازدواج های غیر شرعی سوق میدهند.

۴ دسته از عوامل مهم اجتماعی تاثیر گذار بدین شرح است:

۱- مهاجرت تحصیلی

اکثراً "مهاجرت تحصیلی در دوران دانشگاه اتفاق می افتد، یعنی معمولاً از سن ۱۸ تا ۲۲ و یا حتی تا ۲۵ سالگی و تقارن این دوره از سن که معمولاً میزان نشاط و لذت طلبی بیشتری در فرد جوان وجود دارد با فاصله گرفتن از محل زندگی و خانواده زمینه های استقرار در خانه مجردی در این شرایط برای فرد فراهم میگردد .

۲- مهاجرت شغلی

مهاجرت شغلی معمولاً "بعد از تحصیلات یا بعد از خدمت سربازی صورت میگیرد، گاهی فرد مجبور است به دلیل تامین هزینه های خود کیلومترها دورتر از محل زندگی خود به کار کردن بپردازد و در این شرایط برای خود سرپناهی در نظر خواهد گرفت .

۲- استقلال طلبی

گاهی شرایط اقتصادی و اجتماعی فرد به گونه ای رقم میخورد که امکان ازدواج برای فرد تا مدت ها فراهم نیست یا اینکه فرد قصد ازدواج پیدا نمیکند یا به دلیل عواملی مثل طلاق یا فوت همسر دیگر تمایلی به ازدواج ندارد و از طرفی افزایش سن امکان ادامه زندگی وی با والدین را غیر ممکن می سازد، در این صورت فرد بدیهی است که به استقلال فکر میکند و با جدایی او از والدین زندگی فردی و مستقلی برای خود مهیا میکند .

۴- تعارض های نسلی

یکی از عوامل مهم رو آوردن جوانان به خانه های مجردی امروزه تعارض های نسلی در نتیجه تضعیف بنیه های خانوادگی است، امروزه برخی از جوانان به بهانه آنچه با طرز تفکر سنتی در مقابل طرز فکر مدرن خود می پندارند دچار اختلافاتی با والدین می شوند و گاهی اوقات دامنه این اختلافات فراتر از این می رود و جوان برای رهایی از این مشکل به دنبال استقلال خود برمی آید و زندگی مستقل برای خود مهیا می سازد.

گفتار چهارم: تبعات ازدواج سفید

دکتر علی اصغر نژادفرید - روانشناس - می گوید: فرزندان حاصل از چنین ازدواجی بیشترین لطمه را متحمل می شود، چراکه چنین ازدواجی ثبت نمی شود و سرنوشت آنان پس از تولد مشخص نیست. بارداری های ناخواسته و عوارض بهداشتی ناشی از سقط جنین غیرقانونی از تبعات دیگر ازدواج سفید است.

چنین رابطه ای موجب کاهش فرزندآوری می شود، علاوه بر آن سطح زندگی افراد تغییر می کند و خلاء روانی برای دختر را در پی دارد و ممکن است حتی شانس مادر شدن او را کاهش دهد و حتی به آسیب هایی مانند اعتیاد سوق پیدا کنند، این در حالیست که مردان در صورت ترک چنین رابطه ای کمتر آسیب می بینند.

مبحث ششم : راه های کاهش و جلوگیری از شیوع ازدواج سفید

مهارت‌های ایجاد ارتباط میان جوانان و والدینشان باید هم برای جوانان و هم والدین آموزش داده شود. والدین نیازمند توانمندی‌هایی برای ارتباط بیشتر با جوانان و درک نیازهای آنها هستند. زندگی امروز نیازمند مهارت‌هایی است که از طریق آموزش قابل دریافت است. طیف وسیعی از سازمانها و نهادها می‌توانند در این زمینه مشارکت کنند.

نتیجه گیری

ازدواج سفید پیوندی به مدت زمان نامعلوم بین دو فرد برقرار می شود که فاقد مشروعیت اجتماعی و حقوقی است. این نوع ازدواج با ازدواج دائم و شرعی تعریف شده در حقوق ایران تفاوت های بسیاری دارد که اهم آن شرعی نبودن آن است. نخستین ازدواج ها با عنوان سفید در غرب و به خصوص فرانسه و آمریکا شکل گرفتند. امروزه به دلیل عدم آموزش های لازم در سنین پایین و عدم وجود شناختی کامل از سنین کودکی بین یک پسر و دختر زمینه هایی را ایجاد کرده که به موجب لبریز شدن غریزه جنسی در جوانان راهی جز هم خانگی بوجود نمی آید. امروزه در کشور ما فعالیت های روزانه یک شخص نوجوان نیز تحت تاثیر پاسخ به نیاز های جنسی خود قرار دارد.

منابع و مأخذ:

۱. قانون مدنی
۲. عبدالعلی حسین پور، زلال تربیت شقایق ها، چ سوم، ۱۳۸۹
۳. امیر علی احمدی، مقاله ازدواج سپید، ۱۳۹۲
۴. مجید محمدی، چهار تحول در رخداد ازدواج در ایران: کمتر، دیرتر، عقلانی تر و سفید، ۱۳۹۳
۵. علی اصغر نژاد فرید، مقاله تبعات ازدواج سپید، ۱۳۹۲
۶. انقلاب نیوز، وبسایت، <http://www.empireoflies.ir/>
7. احمد لقمانی، موضوعات و شیوه های گفتگو با نسل جوان، ۱۳۸۵
۸. محمد رضا شرفی، جوان و نیروی چهارم زندگی، ۱۳۸۰
۹. محسن فرمهینی فراهانی، مقاله تربیت جنسی با تاکید بر نقش مدرسه، ۱۳۹۳
۱۰. دکتر تهمینه شاوردی، جامعه شناس، ۱۳۹۳، مقاله

با سپاس از توجه شما

